

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2006. gada 5. oktobrī*

Apvienotās lietas C-290/05 un C-333/05

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Hajdú-Bihar Megyei Bíróság* un *Bács-Kiskun Megyei Bíróság* (Ungārija) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2005. gada 3. martā un 12. jūlijā un kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2005. gada 19. jūlijā un 14. septembrī, tiesvedībās

Ákos Nádasdi (C-290/05)

pret

Vám- és Pénzügyőrség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága

un

Ilona Németh (C-333/05)

pret

Vám- és Pénzügyőrség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága.

* Tiesvedības valoda — ungāru.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši N. Kolnerika [*N. Colneric*] (referente), H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un E. Levits,

ģenerālvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],
sekretārs B. Fileps [*B. Fülöp*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 1. jūnijā (C-290/05),

ņemot vērā mutvārdu apsvērumus, ko sniedza:

— Nādašdi [*Nádasdi*] vārdā — Z. Lampē [*Z. Lampé*], *ügyvéd*,

— Nēmetas [*Németh*] vārdā — I. Sabadošs [*I. Szabados*], *ügyvéd*,

— Ungārijas valdības vārdā — P. Gotfrīds [*P. Gottfried*] (C-290/05 un C-333/05),
kā arī R. Šomšiča [*R. Somssich*] un A. Millere [*A. Müller*] (C-290/05), pārstāvji,

— Polijas valdības vārdā — J. Pjetrs [*J. Pietras*], pārstāvis,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — R. Liāls [*R. Lyal*] un K. Ricnē-Talabēra [*K. Riczné-Talabér*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 13. jūlijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt EKL 23., 25., 28. un 90. pantu, kā arī 33. pantu Padomes 1977. gada 17. maija Sestajā direktīvā 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem — Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV L 145, 1. lpp.), kas ir grozīta ar Padomes 1991. gada 16. decembra Direktīvu 91/680/EEK (OV L 376, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “Sestā direktīva”).
- 2 Šie jautājumi radās divās prāvās: starp Nādašdi un *Vám- és Pényügyórség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága* (Észak-Alföldi reģiona Muitas un finanšu uzraudzības vadība), kā arī starp Nēmetu un *Vám- és Pényügyórség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága* (Dél-Alföldi reģiona Muitas un finanšu uzraudzības vadība) sakarā ar reģistrācijas nodevu, kas tiem bija jāmaksā, Ungārijā reģistrējot Vācijā iegādātus lietotus mehāniskos transportlīdzekļus.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienų tiesības

3 EKL 23. pantā noteikts:

“1. Kopienas pamats ir muitas savienība, kas aptver visu preču tirdzniecību un paredz dalībvalstīm aizliegt savstarpējas ievaduitas un izveduitas nodokļus un visus maksājumus ar līdzvērtīgu iedarbību, kā arī ieviest kopējus muitas tarifus attiecībā ar trešām valstīm.

2. Šis sadaļas 25. pants un 2. nodaļa attiecas uz dalībvalstu izcelsmes ražojumiem un no trešām valstīm ievestajiem ražojumiem, kas dalībvalstīs ir brīvā apgrozībā.”

4 EKL 25. pantā paredzēts:

“Ievaduitas un izveduitas nodokļi, kā arī citi maksājumi ar līdzīgu iedarbību dalībvalstu starpā ir aizliegti. Šis aizliegums attiecas arī uz fiskāliem muitas nodokļiem.”

5 EKL 90. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“Dalībvalstis citu dalībvalstu ražojumiem tieši vai netieši neuzliek iekšējos nodokļus, kas lielāki par tiem, kas tieši vai netieši uzlikti līdzīgiem vietējiem ražojumiem.

Dalībvalstis turklāt neuzliek citu dalībvalstu ražojumiem tādus iekšējos nodokļus, kas netieši aizsargā citus ražojumus.”

6 Sestās direktīvas 33. pantā paredzēts:

“1. Neskarot citus Kopienas noteikumus, jo īpaši tos, kas noteikti spēkā esošajos Kopienas normatīvajos aktos par vispārējiem nosacījumiem, kā glabāt, pārvietot un uzraudzīt ražojumus, uz kuriem attiecas akcīzes nodoklis, šī direktīva nekavē dalībvalsti saglabāt vai ieviest nodokli par apdrošināšanas līgumiem, azartspēļu un derību nodokli, akcīzes nodokli, valsts nodevas un vispār jebkurus nodokļus vai maksājumus, ko nevar uzskatīt par apgrozījuma nodokļiem, tomēr ar noteikumu, ka šie nodokļi vai maksājumi tirdzniecībā starp dalībvalstīm nerada formalitātes, šķērsojot robežas.

2. Jebkura atsauce šajā direktīvā uz ražojumiem, kuriem piemēro akcīzes nodokli, attiecas uz šādiem ražojumiem, kā tie definēti pašreizējos Kopienas noteikumos:

- naftas produkti,
- alkohols un alkoholiski dzērieni,
- tabakas izstrādājumi.”

Ungārijas tiesiskais regulējums

- 7 2003. gada Likumā Nr. CX par reģistrācijas nodevu (*a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény*, turpmāk tekstā — “Likums par reģistrācijas nodevu”) noteikts:

“1. pants

1. Reģistrācijas nodeva (turpmāk tekstā — “nodeva”) piemērojama visām vieglajām automašīnām un autotreileriem (turpmāk tekstā — “vieglās automašīnas”), kas paredzēti nodošanai ekspluatācijā Ungārijas Republikā (turpmāk tekstā — “valsts teritorijā”).

[..]

2. pants

1. Nodošana ekspluatācijā nozīmē sākotnējo vieglās automašīnas reģistrāciju valsts teritorijā (transportlīdzekļa modifikācijas gadījumā — reģistrāciju minētās modifikācijas dēļ) un ietver šīs automašīnas datu ierakstīšanu tehniskajā pasē [..]

[..]

8. imports: transportlīdzekļa imports vai kāda cita veida ieviešana valsts teritorijā no teritorijas, kas atrodas ārpus Eiropas Kopienas (turpmāk tekstā — “Kopiena”).

[..]

3. pants

[..]

2. Izņemot 4. pantā noteikto gadījumu, nodevas maksātājs ir jebkura fiziska vai juridiska persona vai jebkura organizācija bez juridiskās personas statusa, kura ņem dalību aktā, kas apstiprina īpašuma tiesību iegūšanu.

[..]

4. Ja nodošana ekspluatācijā notiek tieši pēc vieglās automašīnas importa, nodevas maksātājs ir importētājs.

[..]

6. pants

1. Nodevas samaksas pienākums rodas:

- a) gadījumā, ja vieglo automašīnu nodod ekspluatācijā valsts teritorijā — īpašuma tiesību iegūšanas brīdī,
- b) vieglās automašīnas modifikācijas gadījumā — modifikācijas dienā.

[..]

8. pants

1. Nodevas summa dažādām vieglo automašīnu kategorijām ir noteikta šī likuma pielikumā.

2. Vieglās automašīnas modifikācijas gadījumā maksājamās nodevas summu nosaka modificētas automašīnas nodošanas ekspluatācijā brīdī kā starpību starp nodevu, kas būtu bijusi maksājama pirms modifikācijas, un nodevu, kas būtu bijusi maksājama pēc modifikācijas.

3. Nodevas maksātājs maksā nodevu kompetentām iestādēm gadījumā, ja iegūtās starpības summa ir pozitīva.

[..]

13. pants

1. Fiskālā administrācija atmaksā nodevu vai pēc pieprasījuma ieskaita to avansā gadījumā, ja nodevas avansa maksātājs izved transportlīdzekli no valsts teritorijas.

[..]

15. pants

Klasifikācija saistībā ar vidi ir veikta saskaņā ar 5. pielikuma II punktu Nolikumā *KöHÉM* Nr. 6/1990 (IV. 12.) attiecībā uz ceļu transportlīdzekļu nodošanas un uzturēšanas ekspluatācijā tehniskajām prasībām 2003. gada 30. augusta redakcijā.

[..”

- 8 Likuma par reģistrācijas nodevu pielikums nosaka dažādas šīs nodevas summas atkarībā no emisiju normām, izmantojamās degvielas veida un dzinēja tilpuma. Šīs summas piemērojamas atbilstoši fiksētai skalai un paliek nemainīgas gan jauna, gan arī lietota transportlīdzekļa reģistrēšanas gadījumā.
- 9 Ar minētā likuma 16. pantu ir grozīti 1988. gada Likuma Nr. I par satiksmi uz publiskajiem ceļiem (*a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény*, turpmāk tekstā — “Satiksmes likums”) noteikumi.
- 10 Saskaņā ar šī likuma 5. panta 4. punktu grozītajā redakcijā:

“Visi transportlīdzekļi, kas satiksmē piedalās ar ārvalsts kompetentās iestādes izsniegtu atļauju un reģistrācijas numura zīmi, drīkst piedalīties valsts ceļu satiksmē, ievērojot speciālos normatīvajos aktos paredzētos nosacījumus.”

- 11 Satiksmes likuma 23. pantā noteikts:

“1. Pēc 3. punktā paredzētās pārbaudes transportlīdzekļi var nodot ekspluatācijā, ja administratīvā procesa gaitā īpašnieks sniedz pierādījumus par savu īpašuma tiesību likumību, autotransporta civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas esamību un reģistrācijas nodevas samaksu, ko paredz speciālie normatīvie akti.

2. Transportlīdzekļu nodošana ekspluatācijā ietver reģistrācijas numura zīmju un tehniskās pases izsniegšanu, ko veic administrācija, kā arī ierakstīšanu valsts transportlīdzekļu reģistrā.

[..]

6. Transportlīdzekļa, kam ir ārvalsts reģistrācijas numura zīme un kas ir paredzēts izmantošanai valsts teritorijā, valsts lietotājam ne vēlāk kā 30 dienu laikā no tā iegādes vai importa jāveic tā nodošanas ekspluatācijā procedūra.”

¹² Satiksmes likuma 47. panta t) apakšpunktā precizēts, ka par “valsts lietotāju” uzskatāms:

“lietotājs, kura domicils, parastā dzīves vieta vai sēdeklis atrodas Ungārijas Republikas teritorijā”.

¹³ 2004. gada 1. februārī līdz ar Likuma par reģistrācijas nodevu stāšanos spēkā tika atcelts 1991. gada Likums Nr. LXXVIII par patēriņa nodokli (*a fogyasztási adóról szóló 1991. évi LXXVIII. törvény*), ar ko attiecībā uz noteiktu preču, ieskaitot automašīnas, cenu tika ieviests apgrozījuma nodoklis, kas centralizētajā budžetā bija jāmaksā, no vienas puses, šo preču ražotājiem un, no otras puses, muitas maksājumu parādniekiem importa gadījumā. Saskaņā ar Likuma par patēriņa nodokli 6. panta 1. punktu šis nodoklis nebija maksājams lietotu izstrādājumu, it īpaši automašīnu, pārdošanai valsts tirgū.

Pamata prāvas un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-290/05

- 14 2004. gada 2. maijā Vācijā nopērkot lietotu vieglo automašīnu par summu EUR 6000, Nādašdi 2004. gada 13. maijā iesniedza *Debreceni Fővámhivatal* (*Debrecen Galvenā muitas pārvalde*) pieteikumu, lai varētu samaksāt reģistrācijas nodevu.
- 15 Ar 2004. gada 14. maija lēmumu minētā iestāde piemēroja nodevu HUF 150 000 apmērā, ko Nādašdi samaksāja šajā pašā datumā. Šī iestāde izsniedza nodokļa samaksas apliecību, kurā ir norādīts 2004. gada 14. maija datums.
- 16 Turpmāk *Vám- és Pénzügyőrség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága* savu kontroles pilnvaru ietvaros ar 2004. gada 11. novembra Lēmumu Nr. 8074/2004 *Debreceni Fővámhivatal* pieņemto lēmumu grozīja, Nādašdi maksājamo reģistrācijas nodevas summu paaugstinot līdz HUF 390 000, un uzdeva nodevas parādniekam atlikumu HUF 240 000 apmērā samaksāt 15 dienu laikā no minētā lēmuma stāšanās likumīgā spēkā.
- 17 Atbilstoši Lēmuma Nr. 8074/2004 pamatojumam reģistrācijas nodevas summa tika pārskatīta, ievērojot 2004. gada 14. maijā spēkā stājušos 2004. gada Likuma Nr. XII pieņemšanu, ar ko tika grozīts 2003. gada Likums Nr. CX par reģistrācijas nodevu (*a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény módosításáról rendelkező 2004. évi XII. törvény*) un saskaņā ar kuru jaunā tarifikācija esot piemērojama tad, ja minētās nodevas samaksas apliecība ir izsniegta pēc 2004. gada Likuma Nr. XII stāšanās spēkā.

18 Nolūkā veikt Lēmuma Nr. 8074/2004 kontroli tiesā, Nādašdi iesniedza prasību iesniedzējtiesā.

19 Šajos apstākļos *Hajdú-Bihar Megyei Bíróság* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai saskaņā ar EKL 90. panta pirmo daļu dalībvalstis drīkst saglabāt nodevu lietotām automašīnām, kas ievestas no citām dalībvalstīm, ja šī nodeva ir pilnīgi neatkarīga no šo automašīnu vērtības un tās apmērs tiek noteikts, pamatojoties tikai uz automašīnu tehniskajiem rādītājiem (dzinēja tips, dzinēja tilpums) un to klasifikāciju saistībā ar vidi?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai šajā gadījumā piemērojamais 2003. gada Likums Nr. CX par reģistrācijas nodevu, aplūkojot attiecībā uz importētām lietotām automašīnām, ir saderīgs ar EKL 90. panta pirmo daļu, ja reģistrācijas nodeva nav maksājama par automašīnām, kuras ir tikušas nodotas ekspluatācijā Ungārijā pirms attiecīgā likuma stāšanās spēkā?”

Lieta C-333/05

20 Vācijā nopērkot lietotu vieglo automašīnu Nēmets 2004. gada 28. decembrī *Kecskeméti Fővármhivatal* (*Kecskemét* Galvenā muitas pārvalde) uzsāka reģistrācijas nodevas samaksas procedūru. Saskaņā ar Nolikumu *KöHÉM* Nr. 6/1990, kas ir Transporta, komunikāciju un celtniecības ministrijas nolikums, *Bács-Kiskun Megyei Közlekedési Felügyelet* (*Bács-Kiskun* departamenta Satiksmes inspekcija) šo transportlīdzekli ierindoja 7. kategorijā saistībā ar vidi.

- 21 Nemot vērā minētā transportlīdzekļa tehniskos un ar vidi saistītos rādītājus, *Kecskeméti Fővármhivatal* reģistrācijas nodevas summu noteica HUF 390 000 apmērā.
- 22 Pēc Nēmetas pret šo lēmumu iesniegtās sūdzības lēmumu apstiprināja *Vám- és Péntügyőrség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága*, kas darbojās kā pārsūdzības administratīvā iestāde.
- 23 Pret minēto apstiprinošo lēmumu Nēmeta iesniedza prasību iesniedzējtiesā. Tā uzskata, ka Likums par reģistrācijas nodevu ir pretrunā Kopienu tiesībām. Šī nodeva faktiski esot ievadmuitas nodoklis, un tādējādi saskaņā ar EKL 23. un 25. pantu Eiropas Kopienā tā esot aizliegta. Tomēr, pieņemot, ka šāda nodeva neesot muitas nodoklis vai maksājums ar līdzvērtīgu iedarbību, to varot uzskatīt par nodevu, kas ir pretrunā EKL 90.–93. pantam, vai arī par apgrozījuma nodokli, kas ir aizliegts saskaņā ar Sestās direktīvas 33. pantu, un tādēļ tā neesot piemērojama.
- 24 Šajos apstākļos *Bács-Kiskun Megyei Bíróság* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai tādu valsts nodevu kā Ungārijas reģistrācijas nodeva var uzskatīt par muitas nodokli vai maksājumu ar līdzvērtīgu iedarbību?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, vai tādu valsts nodevu kā Ungārijas reģistrācijas nodeva, kuras samaksa ir priekšnosacījums vieglās automašīnas

reģistrācijai un nodošanai ekspluatācijā, var uzskatīt par kādu importa nodokļa formu?

- 3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir noliedzīga, vai tāda valsts nodeva kā Ungārijas reģistrācijas nodeva ir saderīga ar EKL 90. panta vai [Sestās] direktīvas [..] 33. panta prasībām, vai arī minētā nodeva pārkāpj kopējās pievienotās vērtības nodokļa sistēmas noteikumus?

- 4) Vai tāda valsts nodeva kā Ungārijas reģistrācijas nodeva ir saderīga ar Kopienas tiesību to pašreizējā attīstības stadijā prasībām, ja reģistrācijas nodevas apmērs jaunām un lietotām vieglajām automašīnām, neņemot vērā transportlīdzekļu klasifikāciju atbilstoši vides aizsardzības prasībām, nekādā veidā neatpoguļo lietoto automašīnu vērtības samazināšanos un tiek piemērots pilnīgi neatkarīgi no tā, kad transportlīdzeklis pirmoreiz tika nodots ekspluatācijā un cik ilgi tas jau ir (likumīgā) lietošanā?”

Tiesvedība Tiesā

- 25 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 104. panta 4. punkta otro teikumu Tiesa pēc ģenerāladvokātes uzklaušanās nolēma lietu C-333/05 izskatīt bez mutvārdu daļas.

- 26 Ievērojot lietu C-290/05 un C-333/05 savstarpējo saistību, atbilstoši Reglamenta 43. pantam šīs lietas sprieduma pieņemšanai ir jāapvieno.

Par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

Lietā C-290/05

- 27 Ungārijas valdība uzskata, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nav pieņemams. Pirmkārt tā norāda, ka viedoklis par jautājumu, vai atbilstoši jaunajai reģistrācijas nodevas tarifīkācijai prasītājs pamata lietā uzskatāms par šīs nodevas maksātāju, ir jāpieņem iesniedzējtiesai. Pēc būtības runa esot par iekšējo tiesību jautājumu. Iesniedzējtiesas lēmumā neesot norādīts iemesls, kādēļ pieprasītā Kopienu tiesību interpretācija ietekmēšot prāvas iznākumu. Uzdotie jautājumi esot hipotētiski. Otrkārt, šī valdība norāda, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu neietver prāvai piemērojamo valsts tiesību aktu pietiekami detalizētu aprakstu.
- 28 Šajā sakarā jāatgādina, ka EKL 234. pantā paredzētā procedūra balstās uz skaidru kompetences sadalījumu starp valsts tiesām un Tiesu. Tikai valsts tiesa, kura izskata strīdu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas lēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, novērtē gan prejudiciālā nolēmuma nepieciešamību sprieduma taisīšanai, gan Tiesai uzdoto jautājumu atbilstību. Ja uzdotie jautājumi ir saistīti ar Kopienu tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir jāpieņem lēmums (skat. it īpaši 2006. gada 11. jūlija sprieduma lietā C-13/05 *Chacón Navas*, Krājums, I-6467. lpp., 32. punktu un tajā minēto judikatūru).
- 29 Tiesa tomēr ir norādījusi arī to, ka izņēmuma situācijā tai ir jāpārbauda apstākļi, kādos pie tās ir vērsusies valsts tiesa, lai pārbaudītu savu pašas kompetenci. Atteikties lemt par valsts tiesas uzdoto prejudiciālo jautājumu var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Kopienu tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar

pamata prāvas faktiskajiem apstākļiem un priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesas rīcībā nav faktisku vai juridisku pierādījumu, kas ir nepieciešami, lai uz tai uzdotajiem jautājumiem varētu sniegt lietderīgu atbildi (iepriekš minētā sprieduma lietā *Chacón Navas* 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

30 Vajadzība sniegt Kopienu tiesību interpretāciju, kas būtu lietderīga valsts tiesai, nosaka, ka šai tiesai ir jānorāda faktiskie apstākļi un atbilstošais tiesiskais regulējums, kurā ietilpst tās uzdotie jautājumi, vai vismaz jāpaskaidro faktiskie pieņēmumi, uz kuriem balstīti minētie jautājumi (skat. 2003. gada 11. septembra sprieduma lietā *C-207/01 Altair Chimica, Recueil*, I-8875. lpp., 24. punktu un 2005. gada 12. aprīļa sprieduma lietā *C-145/03 Keller, Krājums*, I-2529. lpp., 29. punktu).

31 Šajā lietā no paša sākuma ir jākonstatē, ka Tiesas rīcībā ir pietiekama informācija, lai varētu lietderīgi atbildēt uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem bez vajadzības iegūt detalizētāku informāciju par pamata prāvā piemērojamo valsts tiesisko regulējumu.

32 Attiecībā uz jautājumu uzdošanas iemesliem iesniedzējtiesa paskaidro, ka, lai gan Nādašdi nenorāda, ka Likums par reģistrācijas nodevu ir pretrunā Kopienu tiesībām, tā uzskata, ka attiecībā uz importējamām lietotām automašīnām Kopienu tiesības ir jāpiemēro pēc savas iniciatīvas. No šī paskaidrojuma izriet, ka šī tiesa vēlas pārbaudīt pamata prāvā izskatāmā Lēmuma Nr. 8074/2004 likumību saistībā ar Kopienu tiesībām. Tādējādi nevar apgalvot, ka uzdotie jautājumi ir hipotētiski.

33 No tā izriet, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu uzskatāms par pieņemamu.

Lietā C-333/05

- 34 Norādot apstākli, ka iesniedzējtiesa nav minējusi faktiskos un tiesiskos iemeslus, kādēļ tā uzskata, ka otrais un ceturtais jautājums ir jāiesniedz Tiesai, Ungārijas valdība apšauba šo jautājumu pieņemamību.
- 35 Tomēr minētā tiesa paskaidro, ka, ja uz prasītājas pamata lietā uzdotajiem jautājumiem Tiesa atbild apstiprinoši, prasītājas prasība tai būtu jāapmierina, bet pretējā gadījumā — jānoraida.
- 36 Tādējādi Ungārijas valdības šaubas nav pamatotas, un līdz ar to lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu uzskatāms par pieņemamu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu lietā C-333/05

- 37 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tāda kā ar Likumu par reģistrācijas nodevu ieviestā nodeva ir ievadmuītas nodoklis vai maksājums ar līdzvērtīgu iedarbību EKL 23. un 25. panta nozīmē. Otrais jautājums ir jāsaprot tādējādi, ka minētā tiesa vēlas zināt, vai šāda nodeva ir ar šīm normām aizliegts importa nodoklis. Tādējādi otrais jautājums attiecas uz to pašu problēmu, kas Tiesai jau ir iesniegta ar pirmo jautājumu. Minēto normu nozīmē importa nodoklis ietilpst maksājumu ar līdzvērtīgu iedarbību kategorijā.

- 38 Tāds nodoklis kā reģistrācijas nodeva nav muitas nodoklis parastā nozīmē.
- 39 Attiecībā uz jautājumu, vai to aptver maksājumu ar līdzvērtīgu iedarbību jēdziens, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka vienpusēji uzlikta finanšu nodeva, neatkarīgi no tā nosaukuma un piemērošanas metodes, kas skar preces sakarā ar robežas šķērsošanu un kas nav muitas nodoklis parastā nozīmē, ir uzskatāma par maksājumu ar līdzvērtīgu iedarbību EKL 23. un 25. panta nozīmē (skat. it īpaši 1997. gada 17. jūlija sprieduma lietā *C-90/94 Haahr Petroleum, Recueil*, I-4085. lpp., 20. punktu un 1998. gada 2. aprīļa sprieduma lietā *C-213/96 Outokumpu, Recueil*, I-1777. lpp., 20. punktu).
- 40 Tāda kā ar Likumu par reģistrācijas nodevu ieviestā nodeva ir piemērojama nevis gadījumā, ja tiek šķērsota dalībvalsts, kas ar šo nodevu apliek, robeža, bet tad, ja šīs dalībvalsts teritorijā reģistrē transportlīdzekli, lai nodotu to ekspluatācijā.
- 41 Šāda nodeva ietilpst vispārējā precēm piemērojamo iekšējo nodevu kārtībā, un tādējādi tā jāpārbauda saistībā ar EKL 90. pantu.
- 42 Tādēļ uz lietā *C-333/05* uzdoto pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka tāda kā ar Likumu par reģistrācijas nodevu ieviestā nodeva, ar ko vieglās automašīnas apliek nevis tāpēc, ka tās šķērso robežu, bet cita iemesla dēļ, nav uzskatāma par ievadmuitas nodokli vai maksājumu ar līdzvērtīgu iedarbību EKL 23. un 25. panta nozīmē.

Par jautājumiem lietā C-290/05, kā arī par trešā jautājuma pirmo daļu un ceturto jautājumu lietā C-333/05

- 43 Ar šiem jautājumiem iesniedzējtiesas būtībā jautā, vai EKL 90. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu nodevu kā tā, kas ir ieviesta ar Likumu par reģistrācijas nodevu.
- 44 Šajā sakarā tās norāda, ka šāda nodeva nav piemērojama automašīnām, kas tika nodotas ekspluatācijā Ungārijā pirms minētā likuma stāšanās spēkā (otrais jautājums lietā C-290/05), ka šī nodeva ir pilnībā neatkarīga no transportlīdzekļu vērtības, jo tās summu nosaka, ņemot vērā vienīgi to tehniskos rādītājus (dzinēja tips, dzinēja tilpums), kā arī klasifikāciju saistībā ar vidi (pirmais jautājums lietā C-290/05), un ka šī summa nekādā veidā neatspoguļo lietotu transportlīdzekļu vērtības samazināšanos un ir pilnīgi neatkarīga no transportlīdzekļa ekspluatācijā atrašanās laika (pirmais jautājums lietā C-333/05).
- 45 Kā Tiesa jau ir spriedusi, EKL 90. pants EK līguma sistēmas ietvaros papildina noteikumus par muitas nodokļu un maksājumu, kam ir līdzīga iedarbība, atcelšanu. Šī noteikuma mērķis ir nodrošināt preču brīvu apriti starp dalībvalstīm normālas konkurences apstākļos, novēršot jebkāda veida aizsardzību, ko varētu radīt diskriminējošu iekšējo nodokļu piemērošana citu dalībvalstu izcelsmes precēm (2006. gada 15. jūnija sprieduma apvienotajās lietās C-393/04 un C-41/05 *Air Liquide Industries Belgium*, Krājums, I-5293. lpp., 55. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 46 Importētu lietotu automašīnu aplikšanas ar nodokļiem jomā Tiesa arī ir nospriedusi, ka EKL 90. pants ir vērsts uz to, lai nodrošinātu pilnīgu iekšējo nodokļu neitralitāti attiecībā uz konkurenci starp precēm, kas jau atrodas valsts tirgū, un importētām precēm (skat. 2004. gada 29. aprīļa sprieduma lietā C-387/01 *Weigel, Recueil*, I-4981. lpp., 66. punktu un tajā minēto judikatūru).

- 47 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru EKL 90. panta pirmā daļa tiek pārākta tad, ja nodokli, ar ko apliek importētu preci, un nodokli, ar ko apliek līdzīgu valsts preci, aprēķina atšķirīgā veidā un atbilstoši atšķirīgai kārtībai, kas noved pie tā, ka, pat ja tas tā ir tikai noteiktos gadījumos, importētajai precei piemērojamais nodoklis ir lielāks (skat. iepriekš minētā sprieduma lietā *Weigel* 67. punktu un tajā minēto judikatūru). Tomēr, pat ja šādas tiešas diskriminācijas nosacījumi nav izpildīti, nodoklis tā seku dēļ var būt netieši diskriminējošs.
- 48 Lai nodrošinātu iekšējo nodokļu neitralitāti attiecībā uz konkurenci starp lietotiem mehāniskiem transportlīdzekļiem, kas jau atrodas valsts tirgū, un līdzīgiem importētiem transportlīdzekļiem, ir jāsalīdzina reģistrācijas nodevas, ar ko apliek no jauna importētus lietotus transportlīdzekļus no citas dalībvalsts nekā Ungārijā, sekas ar atlikušās reģistrācijas nodevas par līdzīgiem lietotiem Ungārijā reģistrētiem transportlīdzekļiem, kas šī iemesla dēļ jau ir aplikti ar šo pašu nodevu, sekām.
- 49 Salīdzinājums ar lietotiem transportlīdzekļiem, kas Ungārijā ekspluatācijā tikuši nodoti pirms Likuma par reģistrācijas nodevu stāšanās spēkā, neattiektos uz lietu. EKL 90. pants neparedz liegt dalībvalstīm ieviest jaunus nodokļus vai grozīt esošo nodokļu likmi vai ar nodokli apliekamo summu.
- 50 No iepriekš minētā izriet, ka Ungārijas valdības norādītais fakts, ka pastāv Ungārijā iepriekš reģistrēti transportlīdzekļi, kuru tirgus vērtība ietver atlikušā patēriņa nodokļa summu, tāpat neattiecas uz lietu.
- 51 Attiecībā uz nodokļa aprēķinam izmantojamiem kritērijiem ir jāatgādina, ka savā pašreizējā attīstības stadijā Kopienas tiesības neierobežo katras dalībvalsts brīvību noteiktām, pat EKL 90. panta pirmās daļas nozīmē līdzīgām precēm noteikt

diferencētu taksācijas sistēmu, kas ir atkarīga no objektīviem kritērijiem, tādiem kā izmantotas sākotnējās izejvielas raksturs vai piemērotā ražošanas kārtība. Tomēr šāda diferenciācija ar Kopienas tiesībām ir saderīga tikai tad, ja tā ir vērsta uz mērķiem, kas arī paši ir saderīgi ar līguma prasībām un atvasinātām tiesībām, un ja tās kārtība ļauj izvairīties no visām importa no citām dalībvalstīm tiešas un netiešas diskriminācijas formām vai valsts konkurējošo ražojumu aizsardzības (iepriekš minētā sprieduma lietā *Outokumpu* 30. punkts).

- 52 Attiecībā uz reģistrācijas nodevas regulējumu tādi kritēriji kā dzinēja tips, dzinēja tilpums un klasifikācija, kas balstās uz vides apsvērumiem, ir objektīvi kritēriji. Tādēļ tādā regulējumā tos drīkst izmantot. Turpretim netiek prasīts, lai nodevas summa būtu atkarīga no transportlīdzekļa cenas.
- 53 Tomēr preces, kas tiek ievestas no citām dalībvalstīm, nedrīkst aplikt ar lielāku reģistrācijas nodevu nekā tā, kas piemērojama līdzīgām valsts precēm.
- 54 Jauns transportlīdzeklis, par ko Ungārijā ir samaksāta reģistrācijas nodeva, laika gaitā zaudē savas tirgus vērtības daļu. Līdzīgā vērtības samazināšanas kārtībā samazinās arī transportlīdzekļa atlikušajā vērtībā iekļautā reģistrācijas nodevas summa. Lietotu transportlīdzekli var pārdot tikai par sākotnējās cenas procentu, kas ietver atlikušo reģistrācijas nodevas summu.
- 55 No iesniedzējtiesu Tiesai iesniegtajiem dokumentiem izriet, ka lietotam transportlīdzeklim, kas tā veida, vecuma, nobraukto kilometru un citu rādītāju ziņā ir identisks un kas ir iegādāts citā dalībvalstī un reģistrēts Ungārijā, tomēr tiks

piemērota šīs kategorijas transportlīdzekļiem piemērojamā reģistrācijas nodeva pēc 100 % likmes. Attiecīgi, lietotiem importētiem transportlīdzekļiem minētā nodeva ir piemērojama lielākā apmērā nekā līdzīgiem Ungārijā jau reģistrētiem un šai pašai nodevai pakļautiem lietotiem transportlīdzekļiem.

56 Tātad, neskatoties uz reģistrācijas nodevas mērķa un bāzes ar vidi saistītu raksturu, kā arī to, ka tai nav nekāda sakara ar transportlīdzekļa tirgus vērtību, EKL 90. panta pirmā daļa ir pamats tam, lai ņemtu vērā lietotu transportlīdzekļu, kam ir piemērojama nodeva, vērtības samazināšanos, jo šo nodevu raksturo apstākļi, ka to iekasē tikai vienu reizi līdz ar pirmo transportlīdzekļa reģistrāciju izmantošanai attiecīgajā dalībvalstī, un tātad tā ir iekļauta minētajā vērtībā.

57 No iepriekš norādītajiem apsvērumiem izriet, ka uz lietā C-290/05 uzdotajiem jautājumiem, kā arī uz lietā C-333/05 uzdotā trešā jautājuma pirmo daļu un ceturto jautājumu ir jāatbild, ka EKL 90. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka šī norma nepieļauj tādu nodevu kā tā, kas ir ieviesta ar Likumu par reģistrācijas nodevu tiktāl, ciktāl

— šī nodeva ir piemērojama lietotiem transportlīdzekļiem, nododot tos ekspluatācijā dalībvalsts teritorijā pirmo reizi, un

— tās summa, kas noteikta atkarībā vienīgi no transportlīdzekļu tehniskajiem rādītājiem (dzinēja tips, dzinēja tilpums) un to klasifikācijas saistībā ar vidi, tiek aprēķināta, neievērojot to vērtības samazināšanos, no kā izriet, ka, nodevu piemērojot lietotiem transportlīdzekļiem, ko importē no citām dalībvalstīm, tās summa pārsniedz minētās nodevas summu, ko ietver līdzīgu lietotu importa dalībvalstī jau reģistrētu transportlīdzekļu atlikusī vērtība.

Salīdzinājums ar lietotiem transportlīdzekļiem, kas ekspluatācijā attiecīgajā dalībvalstī nodoti pirms minētās nodevas ieviešanas, neattiecas uz lietu.

Par trešā jautājuma otro daļu lietā C-333/05

58 Pamata lietā izskatāmā reģistrācijas nodeva nav apgrozījuma nodoklis Sestās direktīvas 33. panta nozīmē. Šīs nodevas ar nodokli apliekamais objekts nav apgrozījums. Turklāt tirdzniecībā starp dalībvalstīm tā nerada formalitātes robežas šķērsošanai.

59 Tādējādi ar Sestās direktīvas 33. pantu šāda nodeva nav aizliegta.

60 Tādēļ uz trešā jautājuma otro daļu ir jāatbild, ka Sestās direktīvas 33. pants pieļauj tādas nodevas iekasēšanu kā tā, kas ir ieviesta ar Likumu par reģistrācijas nodevu, kuras apliekamais objekts nav apgrozījums un kas tirdzniecībā starp dalībvalstīm nerada formalitātes robežas šķērsošanai.

Par šī sprieduma iedarbības ierobežošanu laikā

61 Attiecībā uz gadījumu, ja Tiesas spriedumā tiktu nospriests, ka tāda nodeva kā tā, kas ir ieviesta ar Likumu par reģistrācijas nodevu, nav saderīga ar EKL 90. panta pirmo daļu, tiesas sēdē, kas notikusi lietā C-290/05, Ungārijas valdība lūdza Tiesu ierobežot tās sprieduma iedarbību laikā. Šajā pašā lietā Tiesai sniegtajos rakstveida apsvērumos Polijas valdība izteica priekšlikumu ar tādu pašu nozīmi.

- 62 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesas sniegtā Kopienų tiesību normas interpretācija, īstenojot ar EKL 234. pantu uzticēto kompetenci, izskaidro un vajadzības gadījumā precīzē šīs normas nozīmi un apjomu, kādā tā ir vai būtu jāsaprot un jāpiemēro no tās spēkā stāšanās brīža. No minētā izriet, ka šādi interpretētu normu pati tiesa var piemērot un tai tā ir jāpiemēro tiesiskām attiecībām, kas radās un tika nodibinātas pirms sprieduma par lūgumu sniegt interpretāciju taisīšanas, ja turklāt nosacījumi tāda strīda, kas attiecas uz šī noteikuma piemērošanu, izskatīšanai kompetentās tiesās ir izpildīti (skat. it īpaši 1988. gada 2. februāra sprieduma lietā 24/86 *Blaizot, Recueil*, 379. lpp., 27. punktu, 1995. gada 15. septembra sprieduma lietā C-415/93 *Bosman, Recueil*, I-4921. lpp., 141. punktu, kā arī 2006. gada 10. janvāra sprieduma lietā C-402/03 *Skov un Bilka*, Krājums, I-199. lpp., 50. punktu).
- 63 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Tiesa tikai izņēmuma kārtā, piemērojot Kopienų tiesiskajai kārtībai raksturīgo vispārīgo tiesiskās drošības principu, var ierobežot iespēju visām ieinteresētajām pusēm atsaukties uz noteikumu, kuru tā ir interpretējusi, lai apšaubītu pamatojoties uz labu ticību nodibinātās tiesiskās attiecības. Lai varētu pieņemt lēmumu par šādu ierobežojumu, ir jāievēro divi pamata nosacījumi, proti, labas ticības esamība ieinteresēto personu vidū un nopietnu traucējumu rašanās risks (skat. it īpaši 1994. gada 28. septembra sprieduma lietā C-57/93 *Vroege, Recueil*, I-4541. lpp., 21. punktu, 2000. gada 12. oktobra sprieduma lietā C-372/98 *Cooke, Recueil*, I-8683. lpp., 42. punktu, kā arī iepriekš minētā sprieduma lietā *Skov un Bilka* 51. punktu).
- 64 Attiecībā uz nopietnu traucējumu risku Ungārijas valdība tiesas sēdē iesniedza skaitļu formā izteiktus datus, kas attiecas uz laiku no 2004. gada 1. maija, kas ir Ungārijas Republikas iestāšanās Eiropas Savienībā datums, līdz 2005. gada 31. decembrim, t.i., 20 mēnešiem. Šajā laikā no citām dalībvalstīm Ungārijas Republikas teritorijā tika importēti 81 612 lietoti transportlīdzekļi. Kopējo no reģistrācijas nodevas piemērošanas šiem transportlīdzekļiem gūto ieņēmumu summu Ungārijas valdība novērtē aptuveni 116 miljonu EUR apmērā. Tā ir pieļāvusi, ka būtu jāatlīdzina nevis visa šī summa, bet vienīgi summa, kas, ievērojot šo transportlīdzekļu vērtības samazināšanos, atbilst piemērotai pārmaksātai nodevas summai.

- 65 Tomēr minētā valdība, no vienas puses, akcentēja katra atsevišķā gadījuma pārbaudes, kas ir vajadzīga minētās pārmaksātās nodevas atlīdzināšanai, administratīvos izdevumus, kas droši vien pārsniegtu atlīdzināmās summas kopējo apmēru, un, no otras puses, uzsvēra būtiskās grūtības, kas ir saistītas ar visu personu, kas varētu saņemt atlīdzību, identifikāciju.
- 66 Tiesas sēdē tika noskaidrots, ka kopš 2006. gada 1. janvāra tika ieviesta reģistrācijas nodevas summas samazināšanas skala, kur samazinājumi tika noteikti atkarībā no pagājušo mēnešu skaita starp datumu, kad transportlīdzeklis tika nodots ekspluatācijā pirmo reizi, un ar šīs nodevas samaksu saistītās administratīvās procedūras uzsākšanas datumu.
- 67 Šajos apstākļos jautājuma, vai šajā lietā pastāv nopietnu traucējumu risks, pārbaudi var ierobežot ar laiku no 2004. gada 1. maija līdz 2005. gada 31. decembrim.
- 68 Atlīdzināmā summa nav tik liela, lai atlīdzība kā tāda ietvertu smagu ekonomisku seku risku, kas varētu attaisnot šī sprieduma iedarbības ierobežošanu laikā.
- 69 Attiecībā uz administratīvajiem izdevumiem Kopienu tiesības paredz vienīgi to, ka dalībvalsts atlīdzina pārmaksāto summu atbilstoši valsts tiesību noteikumiem, ievērojot līdzvērtības un efektivitātes principus (šajā sakarā skat. it īpaši 1998. gada 15. septembra sprieduma lietā *C-231/96 Edis, Recueil*, I-4951. lpp., 19., 20. un 34. punktu, kā arī 2004. gada 17. jūnija sprieduma lietā *C-30/02 Recheio — Cash & Carry*, Krājums, I-6051. lpp., 17., 18. un 20. punktu).

- 70 Līdz ar to ir jākonstatē, ka šī sprieduma 63. punktā minētais otrais kritērijs attiecībā uz nopietniem traucējumiem nav izpildīts.
- 71 Šajos apstākļos nav jāpārbauda, vai ir izpildīts labas ticības esamības ieinteresēto personu vidū kritērijs.
- 72 No šiem apsvērumiem izriet, ka šī sprieduma iedarbība laikā nav jāierobežo.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 73 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies saistībā ar apsvērumu iesniegšanu Tiesai, izņemot tos, kuri radušies minētajiem lietas dalībniekiem, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) **Tāda kā ar Ungārijas 2003. gada Likumu Nr. CX par reģistrācijas nodevu (*a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény*) ieviestā nodeva, ar ko vieglās automašīnas apliek nevis tāpēc, ka tās šķērso robežu, bet cita iemesla dēļ, nav uzskatāma par ievadmuītas nodokli vai maksājumu ar līdzvērtīgu iedarbību EKL 23. un 25. panta nozīmē;**

- 2) **EKL 90. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka šī norma nepieļauj tādu nodevu kā tā, kas ir ieviesta ar Likumu par reģistrācijas nodevu, tiktāl, ciktāl**

— šī nodeva ir piemērojama lietotiem transportlīdzekļiem, nododot tos ekspluatācijā dalībvalsts teritorijā pirmo reizi, un

— tās summa, kas noteikta atkarībā vienīgi no transportlīdzekļu tehniskajiem rādītājiem (dzinēja tips, dzinēja tilpums) un to klasifikācijas saistībā ar vidi, tiek aprēķināta, neievērojot to vērtības samazināšanos, no kā izriet, ka, nodevu piemērojot lietotiem transportlīdzekļiem, ko importē no citām dalībvalstīm, tās summa pārsniedz minētās nodevas summu, ko ietver līdzīgu lietotu importa dalībvalstī jau reģistrētu transportlīdzekļu atlikusī vērtība.

Salīdzinājums ar lietotiem transportlīdzekļiem, kas ekspluatācijā attiecīgajā dalībvalstī nodoti pirms minētās nodevas ieviešanas, neattiecas uz lietu;

- 3) **Padomes 1977. gada 17. maija Sestās direktīvas 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem — Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze, 33. pants pieļauj tādas nodevas iekasēšanu kā tā, kas ir ieviesta ar Likumu par reģistrācijas nodevu, kuras apliekamais objekts nav apgrozījums un kas tirdzniecībā starp dalībvalstīm nerada formalitātes robežas šķērsošanai.**

[Paraksti]